Lietas arhīva Nr. C-2503-20/1
ECLI:LV:VRT:2020:1222.C71250320.3.S
Lieta nr. C71**250320** C–2503–20/1

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Cēsīs 2020. gada 22. decembrī

Vidzemes rajona tiesa
tiesnese A. Bērziņa
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par paternitātes noteikšanu, uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2020. gada 2. jūlijā tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk–prasītāja) prasība pret /pers. B/ (turpmāk–atbildētājs) par paternitātes noteikšanu, uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja/pers. A/ prasības pieteikumā norādījusi, ka ar atbildētāju astoņus gadus ir bijusi kopdzīves. No 2020. gada 30. janvāra kopdzīve pārtraukta. 2020. gada 7. jūnijā prasītājai piedzimis dēls /pers. C/. Atbildētājs atteicies labprātīgi noteikt paternitāti bērnam.

Prasītāja lūgusi noteikt paternitāti un piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus dēla uzturam. Prasībā lūgusi piedzīt no atbildētāja 107,50 EUR ik mēnesi bērna uzturam līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā noteicis Ministru kabinets. Lūgts piedziņu uzsākt no prasības iesniegšanas dienas un noteikt nekavējošu tiesas sprieduma izpildi.

Atbildētājs/pers. B/ sniedzis paskaidrojumus un norādījis, ka prasību neatzīst, vēlas paternitātes ekspertīzi, uz ko norādīja 2020. gada 21. septembra tiesas sēdē.

Lietā 2020. gada 21. septembrī tika noteikta bērna /pers. C/ bioloģiskās izcelšanās ekspertīze pēc DNS metodes.

2020. gada 21. novembrī saņemts Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes 2020. gada 17. novembra eksperta atzinums Nr. 2009085.

Vidzemes rajona tiesa 2020. gada 24. novembrī nosūtīja prasītājai un atbildētājam DNS ekspertīzes atzinumu un lūdza 15 dienu laikā sniegt paskaidrojumus par celto prasību, paskaidrojot tiesības pieteikt lūgumus, noraidījumu tiesas sastāvam, izmantojot visas Civilprocesa likuma 74. pantā noteiktās tiesības.

Prasītājai un atbildētājam tika paskaidrots, ka atbilstoši likumam "Par valsts institūciju darbību ārkārtējas situācijas laikā saistība ar Covid-19 izplatību" 4. panta otro daļu lietas izskatīšana notiks rakstveida procesā 2020. gada 14. decembrī un spriedums būs sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2020. gada 22. decembrī.

Prasītāja atsūtījusi vēstuli, kurā norādījusi, ka informēta par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, norādījusi, ka vēlas nekavējošu tiesas sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu. Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus un iebildumus nav iesniedzis.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība daļā par paternitātes noteikšanu ir pamatota, likumīga un apmierināma.

Paternitāti var noteikt neatkarīgi no tā, kad bērns dzimis un reģistrēta viņa dzimšana. Prasību tiesā iesniegusi bērna māte, un tas atbilst Civilprocesa likuma 248. panta pirmās daļas noteikumiem.

1975. gada 15. oktobra Eiropas konvencijas par to bērnu tiesisko statusu, kuri nav dzimuši laulībā, 5. pantā noteikts, ka lietās par paternitāti ir pieļaujami zinātniski pierādījumi, kas var palīdzēt apliecināt paternitātes esamību vai neesamību.

Konkrētajā lietā–pastāvot strīdam, būtiska nozīme ir bioloģiskās ekspertīzes atzinumam, kuru tiesa vērtē kopā ar citiem pierādījumiem. Ekspertīze veikta Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldē, ar 2020. gada 17. novembra eksperta atzinumu Nr. 2009085 pierādīts, ka paternitātes varbūtība dēlam /pers. C/ ir 99.99997 %.

Tiesa atzīst, ka ir iegūti pārliecinoši pierādījumi, ka /pers. A/ 2020. gada 7. jūnijā dzimušā dēla /pers. C/ tēvs ir atbildētājs /pers. B/. Tas pierādīts ar Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes 2020. gada 17. novembra eksperta atzinumu Nr. 2009085, kuru parakstījuši tiesu eksperti D. Gobrusjonoka un V. Jemeļjanova un tajā norādīts, ka atbildētājs /pers. B/, personas kods /personas kods/, tēvs /pers. C/, personas kods /personas kods/, ar ticamību 99.99997 % procenti. Iegūtais procents ir pietiekams paternitātes pierādīšanai.

Lietā iegūtie pierādījumi: prasītājas paskaidrojums un Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes 2020. gada 17. novembra eksperta atzinumu Nr. 2009085 ir pietiekams pamats prasības daļas par paternitātes noteikšanu pilnīgai apmierināšanai.

Saskaņā ar Civillikuma (turpmāk tekstā–CL) 160. panta otro daļu: „ Ja paternitāte noteikta tiesas ceļā vai arī tiesa apmierina paternitātes apstrīdēšanas prasību, bērna uzvārdu nosaka tiesa, ņemot vērā bērna intereses."

Pēc prasītājas lūguma bērnam /pers. C/ saglabājams uzvārds /pers. C/.

Tiesa atzīst, ka pilnībā apmierināma prasība arī par uzturlīdzekļu piedziņu.

No prasības pieteikuma secināms, ka bērna /pers. C/ dzīves vieta ir pie mātes /pers. A/, līdz ar to atzīstams, ka lietā nav strīda par to, ka atbilstoši CL 178.[1] panta nosacījumiem ikdienas aizgādību īsteno bērna māte – prasītāja, par labu kurai arī piedzenami uzturlīdzekļi.

CL 179. pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem, bet minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

1975. gada 15. oktobra Eiropas konvencijas par to bērnu tiesisko statusu, kuri nav dzimuši laulībā, 6. pantā ir noteikts, ka: „ Bērna, kas nav dzimis laulībā, tēvam un mātei ir vienāds pienākums uzturēt bērnu kā attiecībā pret laulībā dzimušu bērnu." Tādējādi atbildētājam ir tēva pienākums uzturēt savu bērnu /pers. C/, kurš dzimis no miesīgiem sakariem ar bērna māti–/pers. A/.

Saskaņā ar Ministru Kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", ir noteikts, ka katram vecākam neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt minimālos uzturlīdzekļus katram savam bērnam līdz 7 gadu

vecuma sasniegšanai–25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasība apmierināma, saskaņā ar CL 179. pantu, kurā paredzēts, ka vecāku pienākums ir uzturēt bērnu, nosakot, ka šis pienākums samērā ar vecāku mantas stāvokli gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturam valdības noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nav vērtējams pušu mantas stāvoklis, jo minimālais uzturlīdzekļu apmērs katram vecākam ir jānodrošina katru mēnesi katram savam bērnam neatkarīgi no mantas stāvokļa, un to nosaka CL 179. panta piektā daļa.

Tā kā prasītāja to lūgusi prasības pieteikumā, tiesas spriedumā nosakāms, ka no /pers. B/ piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs nedrīkst būt mazāks par Latvijas Republikas Ministru Kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam, kas minimālās darba algas izmaiņu gadījumā bērnam garantētu vismaz minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 29. augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556), piedzenami no 2020. gada 2. jūlija, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja /pers. A/, saskaņā ar Civilprocesa likuma 1. pantu, uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju. Uzturlīdzekļu piedziņas sākums nosakāms ar prasības iesniegšanu tiesā, t. i., 2020. gada 2. jūlija, bet uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums nosakāms līdz bērna pilngadībai.

Tiesas spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties, jo to ir lūgusi prasītāja (Civilprocesa likuma 205. pants).

Apmierinot prasītājas prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, no atbildētāja valsts ienākumos, atbilstoši Civilprocesa likuma 34., 35. un 42. pantam, piedzenama valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu 193,50 EUR, kura aprēķināta no gada uzturlīdzekļu summas 1290 EUR 15% apmērā, par paternitātes noteikšanu kā par nemantisku prasījumu piedzenama valsts nodeva 70 EUR, piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi atbilstoši Civilprocesa likuma 39. pantam par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu nosūtīšanu 6.23 EUR. No atbildētāja valsts labā piedzenami izdevumi par ekspertīzi 406,97 EUR apmērā, saskaņā ar Tiesu administrācijas 2020. gada 21. janvāra rēķinu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas daļā par valsts labā piedzītiem tiesas izdevumiem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97. pantu tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par paternitātes noteikšanu un uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt.

Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, dzimušu /datums/, par tēvu dēlam – /pers. C/, personas kods /personas kods/, dzimušam /datums/, Valmierā, kura piedzimšana reģistrēta Cēsu novada Dzimtsarakstu nodaļā 2020. gada 11. jūnijā, dzimšanas reģistra Nr. 08002D2020, saglabājot /pers. C/ uzvārdu /pers. C/.

Spriedums ir par pamatu bērna dzimšanas reģistra papildināšanai ar datiem par tēvu un jaunas dzimšanas apliecības izdošanai.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, dzimuša /datums/, uzturam 107,50 EUR (simt septiņus *euro* un 50 centus), ik mēnesi līdz bērna pilngadībai, nosakot, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs no /pers. B/ nedrīkst būt mazāks par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Piedziņu uzsākt no 2020. gada 2. jūlija. Šajā daļā spriedumu izpildīt nekavējoties.

Maksājumi ieskaitāmi /pers. A/ kontā AS "Citadele banka" Nr. /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos valsts nodevu EUR 193,50 (simt deviņdesmit trīs *euro* un 50 centi), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei–60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Maksājumi ieskaitāmi: Saņēmējs: Valsts kase Reģ. Nr. 90000050138, Konta Nr. LV55TREL1060190911200, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij tiesas izdevumus par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu 6.23 EUR (seši *euro* un 23 centi), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei–60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Maksājumi ieskaitāmi: Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316. Ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. LV90001672316. Saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods: TRELLV22 Konta Nr. LV51TREL2190458019000.

Piedzīt valsts labā no /pers. B/ izdevumus par ekspertīzi 406,97 EUR (četrsimt seši *euro* un 97 centi), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei–60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Maksājumi ieskaitāmi: Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316. Ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. LV90001672316. Saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods: TRELLV22 Konta Nr. LV51TREL2190458019000.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Vidzemes rajona tiesas tiesnese